

Motion till riksdagen 2021/22:4136

av **Rickard Nordin m.fl. (C)**

Utgiftsområde 21 Energi

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 21 Energi enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Energi är en förutsättning för all mänsklig aktivitet och tillgång till ren energi är en förutsättning för en hållbar utveckling. Den globala energisektorn står inför stora utmaningar kopplade till behovet att minska sin klimatpåverkan, även om svensk elenergi har låga utsläpp av växthusgaser. Med den pågående omställningen väntas behovet av elenergi öka kraftigt. Centerpartiet anser att det är viktigt att planera för en ökad efterfrågan samtidigt som vi ökar hållbarheten i hela energisystemet.

Vi vill därför se en rad myndighetsuppdrag som gör att vårt energisystem står rustat för omställningen, med utgångspunkt i de energipolitiska målen. Det behöver gå snabbare att ställa om. Idag är det den statliga byråkratin som sätter käppar i hjulet för företag som vill investera hållbart. Vi vill också se riktade satsningar till den teknik som stärker det förnybara energisystemet, såsom batterier, vätgas, överföringskapacitet och digitalisering – som bidrar till ökad effektivitet och som möjliggör flexibel användning, smarta elnät, energilagring och balansering. Vi vill också se ett förnyat fokus på energi-effektivisering som snabbt kan göra stor skillnad i de områden som idag har kapacitetsproblem.

För att möta en ökad elenergiefterfrågan räcker det inte med att bygga ny storskalig elproduktion eftersom flaskhalsar i näten sätter gränserna för distributionen. Men flaskhalsar i näten får inte bli en flaskhals för omställningen. Centerpartiet vill därför öka den lokala kraftproduktionen, stärka överföringskapaciteten och korta tillståndsprocesserna för nya ledningar och för nya produktionsanläggningar. Med god tillgång till stora mängder vind-, vatten-, sol- och biokraft som förser oss med el, energi och bränslen med låg klimatpåverkan finns det fantastiska förutsättningar för ett robust och förnybart elsystem. Det ökar också Sveriges självförsörjningsgrad och motståndskraft och gör oss

oberoende av oroliga förändringar på världsmarknaden. Med de förnybara kraftslagen och deras låga omkostnader skapas fantastiska möjligheter, till ett konkurrenskraftigt pris, att tillhandahålla stora mängder energi som kan elektrifiera samhället och minska fossilberoendet. Det skapar också fler jobb och företag i Sverige istället för att gynna problematiska regimer utomlands.

Centerpartiet vill med dessa satsningar också skapa exportmöjligheter för teknik och kunskap, i kombination med en utbyggd överföringskapacitet som ger större möjlighet att exportera ren el till våra grannländer. Export av förnybar el gör stor klimatnytta när den ersätter fossil produktion i andra länder. Med ökad överföringskapacitet har Sverige och hela Norden stor potential att bli Europas gröna batteri.

Förslag till anslagsfördelning

Tabell 1 Centerpartiets förslag till anslag för 2022 för utgiftsområde 21 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag, tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Statens energimyndighet	419 387	24 388
1:2 Insatser för energieffektivisering	118 000	-100 000
1:3 Insatser för förnybar elproduktion	25 000	±0
1:4 Energiforskning	1 432 723	70 000
1:5 Infrastruktur för elektrifierade transporter	600 000	±0
1:6 Energimarknadsinspektionen	184 294	-247
1:7 Energiteknik	1 077 600	±0
1:8 Elberedskap	361 000	±0
1:9 Avgifter till internationella organisationer	25 328	±0
1:10 Energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå m.m.	140 000	±0
1:11 Elsäkerhetsverket	71 592	-93
Summa	4 454 924	-5 952

Tabell 2 Centerpartiets förslag till anslag för 2022 till 2024 för utgiftsområde 21 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag, miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2022	2023	2024
Utgiftsområde 21 Energi			
1:1 Statens energimyndighet	24	23	23
1:2 Insatser för energieffektivisering	-100	-100	-100
1:4 Energiforskning	70	140	180
1:6 Energimarknadsinspektionen	-0	-1	-1
1:11 Elsäkerhetsverket	-0	-0	-0
Summa	-6	62	102

Centerpartiets överväganden

Anslag 1:1 föreslås öka med 25 miljoner kronor år 2022 till följd av att Centerpartiet föreslår ett myndighetsuppdrag i syfte att formulera planeringsmål och garantera långsiktig leveranssäkerhet samt snabbare utbyggnad av kapaciteten i det svenska elnätet. I detta arbete bör fokus vara på de krav som ställs i och med en omställning till en högre andel förnybar energi. Arbetet bör därför också bland annat syfta till att underlätta byggandet av havsbaserad vindkraft. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 25 miljoner kronor per år 2023–2024.

Anslag 1:2 föreslås minska med 100 miljoner kronor till följd av att förslaget om Energisteget avvisas. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 100 miljoner kronor per år 2023–2024.

Anslag 1:4 föreslås öka med 70 miljoner kronor år 2022 till följd av att Centerpartiet föreslår en särskild satsning på energiforskning med fokus på energilager, batterier och vätgas samt på forskning, utveckling och kommersialisering av elektrobränslen. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 140 miljoner kronor år 2023 och med 180 miljoner kronor år 2024.

Utbyggnaden av havsbaserad vind har varit förknippad med stora förseningar och regeringen har inte tillräckligt prioriterat frågan, trots en hög investeringsvilja. De incitament som beslutades i energiöverenskommelsen är över två år försenade men ser ut att snart komma på plats. Centerpartiet välkomnar detta. Utöver de konkreta förslag till anslagsnivåer som beskrivits ovan anser Centerpartiet att regeringen bör ge Svenska kraftnät i uppdrag att prioritera elområde 4 i sina satsningar. SE4 har i nuläget ett produktionsunderskott av el, vilket kan hindra regionens tillväxt. Dessutom finns det en stor investeringsvilja just i detta elområde. Centerpartiet vill mot bakgrund av detta att Svenska kraftnät ges i uppdrag att prioritera SE4 för ett pilotprojekt för havsbaserad vindkraft som bidrar till ökad elenergiproduktion samt kunskapsinhämtning och inlärning.

Därutöver föreslår Centerpartiet en sänkning av pris- och löneomräkningen, vilket påverkar de anslag som räknas upp med denna.

Rickard Nordin (C)

Helena Lindahl (C)

Per Schöldberg (C)

Peter Helander (C)

Niels Paarup-Petersen (C)